

การศึกษาがらวีการแปล และลักษณะการเทียบเคียงด้านความหมาย
ในการแปลบทเพลงสากลโดยนิยมภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ภาณุณี สุรัสสี

22 ๐.๑. 2547

180179

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

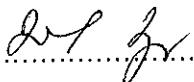
มีนาคม 2547

ISBN 974-383-018-9

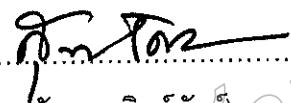
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วารุณี สุรังสี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลี นิสสัยสุข)

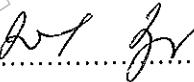
.....กรรมการ

(ดร.สุชาดา รัตนวนิชย์พันธ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุจิตต์ เอียวสมบูรณ์)

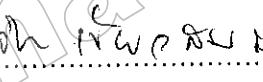
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

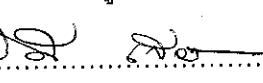
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลี นิสสัยสุข)

.....กรรมการ

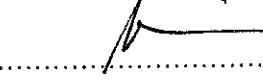
(ดร.สุชาดา รัตนวนิชย์พันธ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุจิตต์ เอียวสมบูรณ์)

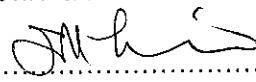
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วีระ เอียวอุไร)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัส ฉกรรจ์เดง)

บันทึกวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบันทึกวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๑๒ เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๗

ประกาศคุณบูรพา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นาลี นิสสัยสุข ซึ่งเป็นประธานคุณวิทยานิพนธ์ และ ดร. สุชาดา รัตนวนิชย์พันธ์ กรรมการคุณวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและแนวทางที่ถูกต้อง ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ และแก้ไขอย่างเข้าใจถูกต้องตามมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์กอบลากา ตันสกุล และ Mr. Richard O'Donnell ผู้เขียนรายงานที่ให้ความกรุณาตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับจำนวนภาษาภาพพจน์ในการวิเคราะห์

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาเขตบุณยรัตน์สุนทร รองผู้อำนวยการพรรภ. หนึ่นศรี และผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่ได้เมตตาสนับสนุนให้โอกาสในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทแก่ ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ของภาควิชาภาษาตะวันตก ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และจริยธรรมให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณทุกๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สำเร็จด้วยดี

ท้ายสุด ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับคุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องที่ได้เป็นพลังใจและให้กำลังใจด้วยความหวังและความห่วงใยมาโดยตลอด จนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

วารุณี สุรังสี

42910529 : สาขาวิชา : ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ; ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ : กลวิธีการแปล / ลักษณะการเทียบเคียงความหมาย / บทเพลงภาษาอังกฤษ

วารุณี สุรังษี : การศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการแปลและลักษณะการเทียบเคียงด้านความหมาย
ในการแปลบทเพลงสากลยอดนิยมภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย (A STUDY OF TRANSLATION
STRATEGIES AND FEATURES OF MEANING EQUIVALENCE IN TRANSLATING SELECTED
POPULAR ENGLISH SONGS INTO THAI) อาจารย์ที่ปรึกษา : มาลี นิสสัยสุข, Ph.D.,
ศุชาดา รัตนวนิชย์พันธ์, Ph.D. 288 หน้า ISBN 974-383-018-9

การวิจัยครั้มนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลและลักษณะการเทียบเคียงด้านความหมายในระดับคำ สำนวนภาษาภาษาพจน์ และประโยครวมกันในการแปลบทเพลงสากลยอดนิยมภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยระหว่างผู้แปลจำนวน 6 กลุ่ม จากบทเพลงที่สุ่มตัวอย่างมาศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 30 เพลง แยกเป็น 5 ประเภทกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เนื้อเพลงสากลจำนวน 210 หน่วยการแปลพร้อมบทแปล คำคุณศัพท์ 3 ประเภท จำนวน 53 คำ คำวิเศษณ์ 2 ประเภท จำนวน 25 คำ สำนวนภาษาภาษาพจน์ 4 ประเภท จำนวน 160 สำนวน และประโยครวมจากจำนวน 20 ประโยค

ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการแปลบทเพลงสากลยอดนิยมจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จำกัดเฉพาะที่ในการวิเคราะห์ 5 แบบ คือ กลวิธีการแปลแบบตรงตัว แบบเอกสาร แบบเพิ่มความแบบลักษณะ และแบบลักษณะนั้น ผู้แปลทั้ง 6 กลุ่ม ใช้ครบถ้วนกลวิธี และลักษณะที่เด่นชัดคือผู้แปล 3 กลุ่มได้แก่ สมรรต์น์และคณะ หนึ่งเดียว และ ลิตาและคณะ ใช้กลวิธีการแปลแบบเอกสารมากที่สุด โดยพบสูงสุดร้อยละ 55.84 ล้านอีก 3 กลุ่ม คือ วาริน รุ่งจตุรภัทร ไมเดลแลนด์ 以及 นันทพล ใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวมากที่สุด โดยพบสูงสุดร้อยละ 51.65

ลักษณะการเทียบเคียงด้านความหมายในระดับคำคุณศัพท์และคำวิเศษณ์จากเกณฑ์การวิเคราะห์ 3 วิธี ได้แก่ การแปลด้วยความหมายนัยตรง การแปลด้วยความหมายนัยประห้วต และการแปลไม่แปล ผู้แปลทั้ง 6 กลุ่มใช้การแปลด้วยความหมายนัยตรงมากที่สุด ในระดับสำนวนภาษาภาษาพจน์จากเกณฑ์การวิเคราะห์ 2 วิธี ได้แก่ การแปลโดยใช้สำนวนเดิมตามภาษาอังกฤษ และ การแปลโดยการตีความและปรับสำนวนใหม่หรือใช้สำนวนไทย ผู้แปลทั้ง 6 กลุ่มใช้การแปลโดยใช้สำนวนเดิมตามภาษาอังกฤษมากที่สุด ในระดับประโยคภาษาต่างๆ จากเกณฑ์การวิเคราะห์ 2 วิธี ได้แก่ การแปลโดยรักษาสภาพโครงสร้าง grammatical structure ของต้นฉบับ และการแปลโดยปรับโครงสร้าง grammatical structure เป็นภาษาต่างๆ จำนวนมากที่สุด มีเพียง 1 กลุ่มที่แปลโดยรักษาโครงสร้างภาษาต่างๆ ของภาษาอังกฤษมากที่สุด

42910529 : MAJOR : ENGLISH FOR COMMUNICATION ;

M.A. (ENGLISH FOR COMMUNICATION)

KEYWORDS : TRANSLATING STRATEGIES / FEATURES OF MEANING EQUIVALENCE /
ENGLISH SONGS

WARUNEE SURANGSEE : A STUDY OF TRANSLATION STRATEGIES AND
FEATURES OF MEANING EQUIVALENCE IN TRANSLATING SELECTED POPULAR
ENGLISH SONGS INTO THAI. THESIS ADVISORS : MALEE NITS AISOOK, Ph.D.,
SUCHADA RATTANAWANICHPHAN, Ph.D. 288 P. ISBN 974-383-018-9

The aims of this study were to investigate strategies of translating popular English songs into Thai, and to analyze features of meaning equivalence at the word level, the figurative speech level, and the passive sentence level among 6 groups of translators. The samples of 30 songs was selected at random and divided into five categories : 210 lines of English texts, or units of translation, with their Thai translations, 53 of 3 types of adjectives, 25 of 2 types of adverbs, 160 of 4 types of figurative speech, and 20 passive sentences.

The findings revealed that the 6 groups of translators used all of the translation strategies: literal translation, free translation, addition, omission and mixed strategy. The free translation was employed most (55.84%) by 3 groups of translators: Samornrat & friends, Nuengdiew, and Lalita & friends, whereas, the literal translation was used most (51.65%) by another 3 groups of translators: Warin Rungjaturapat, Michael & Vivian and Nunthapon.

Regarding the features of meaning equivalence at the word level with three analyzing criteria; denotation, connotation, and omission, all 6 groups of translators mostly used the denotation for translating adjectives and adverbs. At the figurative speech level, two analyzing criteria were : translating by using English idioms and translating by using interpretation and adaptation or Thai idioms. It was found that all of the translators employed translating by using English idioms most. At the passive sentence level, two criteria employed in analyzing the data were : translating by using the passive voice structure as in the original texts and translating by adapting to active voice structure. Five of all six groups mostly used translating by adapting to active voice structure. One of them mostly used translating by using the passive voice structure as in the original texts.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
 บทที่	
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	๓
สมมติฐานการวิจัย.....	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	๓
ขอบเขตของการศึกษา.....	๔
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	๔
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	๔
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๗
บทเพลงและลักษณะภาษาของบทเพลง.....	๗
ความหมาย องค์ประกอบและประเภทของบทเพลง.....	๘
บทเพลงในฐานข้อเขียนเชิงวรรณกรรม.....	๑๑
หลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปลข้อเขียนเชิงวรรณกรรม.....	๑๕
หลักการแปลข้อเขียนเชิงวรรณกรรมทั่วไป.....	๑๕
หลักการแปลข้อเขียนเชิงวรรณกรรมประนางทั่วโลก.....	๑๙
ทฤษฎีทางภาษา กับลักษณะการเทียบเคียงด้านความหมายในงานแปล.....	๒๗
หลักการที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการเทียบเคียงด้านความหมายในการแปล...	๒๗
การเบรี่ยบเทียบโครงสร้างทางภาษาของภาษาอังกฤษและภาษาไทย.....	๓๙
ปัญหาที่พบในการแปลและแนวทางแก้ไข.....	๔๙
ปัญหาที่พบในการแปลข้อเขียนเชิงวรรณกรรม.....	๔๙
แนวทางในการแก้ปัญหาการแปลข้อเขียนเชิงวรรณกรรม.....	๕๑

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การเลือกบทเพลงสากลยอดนิยมภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์.....	55
การกำหนดกรอบเพื่อการรวมรวบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การสรุปและอธิบายผลการศึกษา.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
กลวิธีการแปล.....	69
ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับคำ.....	75
ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับสำนวนภาษาภาพพจน์.....	87
ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับประโยค grammatical.....	108
5 สรุปและอภิปรายผล.....	117
กลวิธีการแปลบทเพลงภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยของผู้แปล 6 กลุ่ม.....	117
ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับคำ.....	118
ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับสำนวนภาษาภาพพจน์.....	120
ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับประโยค grammatical.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	126
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก.....	132
ภาคผนวก ข.....	216
ภาคผนวก ค.....	243
ภาคผนวก ง.....	275
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	288

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนครั้งของการใช้กลวิธีการเปลี่ยนระหว่างผู้แปล (จำแนกตามเพลنج).....	69
2 จำนวนกลวิธีการแปลบทเพลنجสากลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย (จำแนกตามผู้แปล)....	72
3 ค่าร้อยละของการใช้กลวิธีการแปลแต่ละแบบ (จำแนกตามผู้แปล).....	72
4 แสดงการวิเคราะห์และจัดลำดับการใช้กลวิธีในการแปลของผู้แปลแต่ละกลุ่ม	74
5 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับคำคุณศัพท์ประเภท descriptive adjective (จำแนกตามผู้แปล).....	76
6 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับคำคุณศัพท์ adjunct noun adjunct (จำแนกตามผู้แปล).....	78
7 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับคำคุณศัพท์ participle (จำแนกตามผู้แปล).....	79
8 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับคำประเพท adverb of manner (จำแนกตามผู้แปล).....	81
9 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับคำประเพท adverb of frequency (จำแนกตามผู้แปล).....	83
10 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับสำนวนภาษาภาพพจน์ประเพท สำนวนเปรียบเทียบเชิงอุปมาอุปไมย (จำแนกตามผู้แปล).....	89
11 สรุปลักษณะการเทียบเคียงความหมายระดับสำนวนภาษาภาพพจน์ ประเพทอุปมาอุปไมย (จำแนกตามผู้แปล).....	92
12 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับสำนวนภาษาภาพพจน์ประเพท สำนวนเปรียบเทียบเชิงคุปลักษณ์ (จำแนกตามผู้แปล).....	93
13 สรุปลักษณะการเทียบเคียงความหมายระดับสำนวนภาษาภาพพจน์ ประเพทสำนวนเปรียบเทียบเชิงคุปลักษณ์ (จำแนกตามผู้แปล).....	94
14 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับสำนวนภาษาภาพพจน์ประเพท ที่ใช้สัญลักษณ์ (จำแนกตามผู้แปล).....	96
15 สรุปลักษณะการเทียบเคียงความหมายระดับสำนวนภาษาภาพพจน์ ประเพทที่ใช้สัญลักษณ์ (จำแนกตามผู้แปล).....	100

ตารางที่

หน้า

16 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับจำนวนภาษาภาษาพจน์ ประเททบุคคลิชฐาน (จำแนกตามผู้แปล).....	102
17 สรุปลักษณะการเทียบเคียงความหมายระดับสำนวนภาษาภาษาพจน์ ประเททบุคคลิชฐาน (จำแนกตามผู้แปล).....	105
18 ลักษณะการเทียบเคียงความหมายในระดับประโยคกรmorphajak (จำแนกตามผู้แปล)...	110
19 สรุปลักษณะการเทียบเคียงความหมายระดับประโยคกรmorphajak (จำแนกตามผู้แปล).....	114
20 แสดงการศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลบทเพลงสากลโดยนิยมจากภาษาอังกฤษ เป็นภาษาไทย.....	133
21 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ คำคุณศัพท์ประเทท descriptive adjunct.....	217
22 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ คำคุณศัพท์ประเทท กอน adjunct.....	229
23 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ คำคุณศัพท์ประเทท participle.....	231
24 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ คำวิเศษณ์ ประเทท adverb of manner.....	234
25 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ คำวิเศษณ์ประเทท adverb of frequency.....	240
26 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ สำนวนภาษาภาษาพจน์ ประเททที่ 1 อุปมาอุปปัญญา (simile).....	244
27 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ สำนวนภาษาภาษาพจน์ ประเททที่ 2 อุปลักษณ์ (metaphor).....	254
28 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ สำนวนภาษาภาษาพจน์ ประเททที่ 3 ประเททที่ใช้สัญลักษณ์ (symbolism).....	258
29 แสดงการวิเคราะห์การถ่ายทอดความเท่าเทียมทางภาษาในระดับ สำนวนภาษาภาษาพจน์ ประเททที่ 4 บุคคลิชฐาน (personification).....	267
30 แสดงการวิเคราะห์ลักษณะการเทียบเคียงด้านความหมายในระดับ ประโยคกรmorphajak.....	276